

การพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการอาชีพจัดส่งเอกสารและสิ่งของด่วนภายในประเทศ และระหว่างประเทศของธุรกิจจัดส่งพัสดุในยุคดิจิทัล

THE DEVELOPMENT OF DOMESTIC AND INTERNATIONAL EXPRESS DELIVERY PROFESSIONALS IN THE DIGITAL AGE OF PARCEL DELIVERY BUSINESS

มะดาโอะ สุลอง¹ อภิสิตี ตั้งเกียรติศิลป์¹ และ นฤมล จิตรเอื้อ¹
Madaoh Sulong¹ Apisit Tungkiatsilp¹ and Naruemon Jituea¹

Received 31 March 2022

Revised 26 December 2022

Accepted 27 December 2022

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนากลุ่มสาขาอาชีพจัดส่งเอกสารและพัสดุด่วนภายในประเทศและระหว่างประเทศที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการและเป็นที่ยอมรับในทุกภาคส่วนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศสู่ระดับสากล และสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านสาขาโลจิสติกส์ให้ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงการเป็นผู้ประกอบในยุคดิจิทัล เพื่อพัฒนาทักษะ ความรู้และความเชี่ยวชาญผู้ที่อยู่ในอาชีพการจัดส่งพัสดุด่วนในยุคดิจิทัลและเพื่อจัดทำเป็นมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้ประกอบอาชีพการจัดส่งพัสดุด่วนยุคดิจิทัล การศึกษานี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาจากคั่นคว้าจากเอกสาร การสาธิตการปฏิบัติงาน การเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสังเกตพฤติกรรม และการปฏิบัติงานจริงจากแฟ้มสะสมผลงาน จากผู้ประกอบการและสมาคมที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพการส่งออก และนำเข้า โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์หน้าที่ จัดทำแผนภาพหน้าที่งาน ประกอบด้วยความมุ่งหมายหลัก บทบาทหลัก หน้าที่หลัก จัดทำหน่วยสมรรถนะ ประกอบด้วยสมรรถนะย่อย และกำหนดเกณฑ์การปฏิบัติงาน ขอบเขตงาน และ Evidence requirement เพื่อแสดงเป็นหลักฐานที่ของการปฏิบัติงานและความรู้ในอาชีพ แนวทางการประเมิน (Assessment guidance) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการกำหนดเป็นมาตรฐานอาชีพและระดับคุณวุฒิวิชาชีพ ผลการศึกษาพบว่า มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพสาขาโลจิสติกส์ สายงานงานจัดการส่งออกเอกสารและพัสดุด่วน ประกอบด้วย 5 หน้าที่หลัก 13 หน่วยสมรรถนะ และ 46 หน่วยสมรรถนะย่อย แบ่งเป็น 3 ระดับคุณวุฒิ งานจัดการนำเข้าเอกสารและพัสดุด่วน ประกอบด้วย 2 หน้าที่หลัก 6 หน่วยสมรรถนะและ 18 หน่วยสมรรถนะย่อย แบ่งเป็น 2 ระดับคุณวุฒิ และสายงานบริหารงานส่งออกและนำเข้า ประกอบด้วย 4 หน้าที่หลัก 10 หน่วยสมรรถนะ และ 28 หน่วยสมรรถนะย่อย แบ่งเป็น 2 ระดับคุณวุฒิ

คำสำคัญ: การพัฒนาสมรรถนะ การขนส่ง พัสดุด่วน ผู้ประกอบการอาชีพ

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

Assistant Professor, Ph. D., Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Thanyaburi

Corresponding author email: madaoh_s@rmutt.ac.th

Abstract

This research aimed to promote and support to development of the professional group of couriers and express items within the country and between the countries of the parcel delivery business that corresponds to the needs of entrepreneurs and is accepted in all sectors, both domestically and internationally. international level and can increase the competitiveness in the logistics field to be more efficient to support the transformation of entrepreneurship in the digital and develop skills Knowledge and expertise of those in the express delivery profession in the digital age and prepare as a standard for the performance of professionals in the digital age of express delivery. The study applied Key Analysis of functions, arranged the Functional Map that consisted of the Key Purpose, Key Role, Key Function and Unit of Competency which consisted of the Element of Competency and Performance of Criteria, Range Statement and Evidence Requirement The further development toward professional standard and level of professional qualifications. The results showed that occupational standards and professional qualifications in logistics. The export documents and express parcel management division consists of 13 competencies and 46 sub competencies, divided into 3 qualification Levels. Import documents and express parcels management consists of 6 competencies and 18 sub competencies which are divided into 2 qualification levels and export and import management consists of 10 competencies and 28 sub competencies divided into 2 qualification levels.

Keywords: Professional Competence, Transportation, Express Parcels, Professional

บทนำ

ยุคสมัยที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงจนถึงภาวะการณ์ในปัจจุบันท่ามกลางการแข่งขันที่สูงและปัญหาการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่กำลังเผชิญปัญหาทั่วโลก ส่งผลต่อการจัดการธุรกิจที่ต้องมีการปรับเปลี่ยน โดยเฉพาะในธุรกิจโลจิสติกส์ มีผลกระทบอย่างชัดเจน ดังนั้นการพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการอาชีพจัดส่งเอกสารและพัสด่วนเพื่อให้มีความสอดคล้องกับแนวทางของยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานโลจิสติกส์ให้มีโครงสร้างพื้นฐานที่เข้มแข็งและมีความพร้อมสามารถเชื่อมโยงได้ทุก ๆ มิติ และเพิ่มขีดความสามารถในการรองรับการแข่งขันของประเทศ โดยการยกระดับความสามารถของผู้ประกอบการในภาคการผลิตการค้าและบริการให้มีบทบาทที่เข้มแข็ง (Competitive player) พร้อมทั้งมีกฎระเบียบที่อำนวยความสะดวกต่อการค้าและการลงทุนที่ต้องเร่งมีการแก้ไขและพัฒนาอย่างรวดเร็ว เนื่องจากส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ส่งออกและนำเข้าในกลุ่มอาเซียนและในเวทีการค้าโลก โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน และสอดคล้องกับพันธกรณีและข้อตกลงอาเซียนการพัฒนาทั้งระบบ โดยเฉพาะความพร้อมทางด้านสมรรถนะของทรัพยากรมนุษย์ แนวทางการพัฒนากำลังคนด้านโลจิสติกส์ เป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย 4 กิจกรรมหลัก คือ การประเมินความต้องการทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การผลิตกำลังคนเข้าสู่ตลาดแรงงาน การรณรงก์ก้าวหน้าในอาชีพ (Career path) ซึ่งจะจูงใจให้เกิดการพัฒนาตนเอง และสร้างฝีมือแรงงานที่ได้มาตรฐาน (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2563)

การจัดทำระบบเพื่อพัฒนามาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพเป็นการบูรณาการใช้ความรู้ ใช้ทักษะ และการใช้ความเชี่ยวชาญหลาย ๆ ด้านที่เกิดจากการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติงานจริง และการฝึกฝนของผู้ประกอบอาชีพทุก ๆ คน การประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ และความสามารถในการประกอบอาชีพหรือที่เรียกว่า “มาตรฐานอาชีพ” ในสาขานั้น ๆ ทั้งที่มีคุณวุฒิการศึกษาและไม่มีคุณวุฒิการศึกษาในสาขานั้น ๆ ล้วนมีศักยภาพในการทำงานที่แตกต่างกันและจำเป็นต้องมีการพัฒนาศักยภาพเหล่านั้นให้มีความสามารถในการทำงานในหน้าที่ของตนที่ทำงานอยู่ให้มีศักยภาพสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการใช้ความรู้ ทักษะและความสามารถ และความเชี่ยวชาญมาประยุกต์ใช้เพื่อการประกอบอาชีพนี้เรียกว่า “สมรรถนะ” ซึ่งในแต่ละอาชีพมีลักษณะงานในหน้าที่ที่แตกต่างกันตามสายงาน จำเป็นต้องใช้สมรรถนะที่สอดคล้องกับสายงานนั้น ๆ และในแต่ละสายงานอาจจะใช้ความรู้ ความสามารถและความเชี่ยวชาญที่แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับหลาย ๆ ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น ระยะเวลาในการทำงานที่แตกต่างกัน คุณวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกัน หรือประสบการณ์ที่แตกต่างกัน เป็นต้น อาชีพพนักงาน จัดสินค้า ซึ่งมีคนทำอาชีพในการจัดส่งสินค้าหลายงาน เช่น จัดส่งสินค้าปกติ จัดส่งสินค้าด่วน เป็นต้น ซึ่งมีความแตกต่างในการใช้ความรู้ ทักษะ และความเชี่ยวชาญที่แตกต่างกันในแต่ละสายงานของการจัดส่ง ซึ่งองค์ประกอบด้านความรู้ ทักษะ และความเชี่ยวชาญจะนำไปสู่การจัดระดับของคุณวุฒิวิชาชีพที่แตกต่างกันในแต่ละระดับของอาชีพนั่น ๆ เพื่อแสดงให้เห็นถึงสมรรถนะที่เป็นมาตรฐานในแต่ละระดับของอาชีพนั่น ๆ ซึ่งเรียกว่า แนวทางในการพัฒนาระบบการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพต่อไป (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2563; สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร, 2560)

ดังนั้นความจำเป็นและความสำคัญในการกำหนดยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อพัฒนาคุณวุฒิวิชาชีพอันเป็นกลไกสำคัญที่จะยกระดับความก้าวหน้าและเพิ่มอัตราผลิตของกำลังคนทั้งภาคการผลิตและบริการ ตลอดจนภาคการศึกษาในประเทศไทยเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมการผลิตและอุตสาหกรรมบริการที่ช่วยให้ลดต้นทุนในการฝึกอบรมพนักงานใหม่ให้กับองค์กรต่าง ๆ นอกจากนั้นคุณวุฒิวิชาชีพจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อกำลังคนส่วนใหญ่ซึ่งเป็นผู้ที่ไม่มีคุณวุฒิการศึกษาระดับสูงแต่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการประกอบอาชีพ และคุณวุฒิวิชาชีพยังสร้างความเป็นธรรมในระบบการจ่ายค่าตอบแทนให้กับทั้งสองฝ่ายเพื่อทราบถึงระดับมาตรฐานด้านความรู้ ทักษะ และความเชี่ยวชาญของกำลังคนแต่ละราย นอกจากนั้นยังเป็นเครื่องมือจูงใจในการพัฒนาตนเองของกำลังคนที่มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาอาชีพของตนเองให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้น

คุณวุฒิวิชาชีพยังสามารถนำไปใช้ในการกำหนดกรอบเป็นข้อตกลงของประชาคมอาเซียนในด้านการเคลื่อนย้ายแรงงานซึ่งในอนาคตต่างชาติสามารถเป็นเจ้าของกิจการในสัดส่วนการถือหุ้นร้อยละ 70 ซึ่งคาดการณ์ในอนาคตแรงงานต่างชาตินี้จะเข้ามาทำงานในประเทศไทยเป็นจำนวนมากขึ้น (กองยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ สศช., 2564)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น การจัดทำพัฒนาสมรรถนะให้เป็นมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพจึงเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งในการวัดระดับความรู้ ความสามารถและความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานเพื่อให้สอดคล้องกับระดับและมาตรฐานของอาชีพนั่นให้เป็นมาตรฐานเดียวกันเพื่อเป็นที่ยอมรับในทุก ๆ อาชีพและนำไปสู่ความเป็นธรรมในการจ้างงานต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนากลุ่มสาขาอาชีพจัดส่งเอกสารและพัสดุภัณฑ์ภายในประเทศและระหว่างประเทศสอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการและเป็นที่ยอมรับในทุกภาคส่วนทั้ง

ภายในประเทศและต่างประเทศสู่ระดับสากล และสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านสาขาโลจิสติกส์ให้ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงการเป็นผู้ประกอบในยุคดิจิทัล

2. เพื่อสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านสาขาโลจิสติกส์ให้ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงการเป็นผู้ประกอบในยุคดิจิทัล

3. เพื่อพัฒนาทักษะ ความรู้ และความเชี่ยวชาญผู้ที่อยู่ในอาชีพการจัดส่งพัสดุภัณฑ์ในยุคดิจิทัล และเพื่อจัดทำเป็นมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้ประกอบอาชีพการจัดส่งพัสดุภัณฑ์ยุคดิจิทัล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นำไปพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพตามกรอบคุณวุฒิวิชาชีพในกลุ่มโลจิสติกส์ของประเทศไทย
2. พัฒนาเกณฑ์การประเมินสมรรถนะและการพัฒนาระบบการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพตามกรอบคุณวุฒิวิชาชีพในกลุ่มโลจิสติกส์ของประเทศไทย
3. พัฒนาระบบคุณวุฒิวิชาชีพในการประเมินและรับรองสมรรถนะวิชาชีพอย่างมีมาตรฐานเป็นระบบ
4. สามารถใช้เป็นวิชาชีพเฉพาะที่ต้องใช้สมรรถนะเครื่องมือในการพัฒนากำลังคนของประเทศให้มีประสิทธิภาพต่อไป
5. สร้างการยอมรับในเฉพาะด้านในมาตรฐานเดียวกัน
6. สามารถต่อยอดนำไปปรับใช้ในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนของนักศึกษาในระดับอาชีวศึกษา อุดมศึกษา

วิธีการดำเนินการวิจัย

การพัฒนามาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาสาขาวิชาชีพธุรกิจสาธารณูปโภคและบริการสาธารณะ สาขาธุรกิจจัดส่งพัสดุ ลักษณะงานจัดส่งเอกสารและพัสดุภัณฑ์ในประเทศและระหว่างประเทศเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and development) ใช้การการศึกษาด้วยการวิเคราะห์ใช้เทคนิคการวิเคราะห์หน้าที่ (Functional Analysis – FA) เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นการเตรียมการ
 - จัดเตรียมกรอบการศึกษาเพื่อสร้างข้อกำหนดของโครงการ จัดเตรียมคณะทำงานเพื่อทำงานตามโครงการ จัดเตรียมคณะกรรมการ (Steering committee) จัดทำแผนการดำเนินโครงการ ศึกษาข้อมูล
 - ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการ บุคลากรในอาชีพ หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องรับทราบถึงการจัดทำมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพทางสื่อ
 - ศึกษาวิเคราะห์ และสังเคราะห์เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสาขาอาชีพโลจิสติกส์เพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ
 - มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพของกลุ่มอาชีพโลจิสติกส์ที่จัดทำมาตรฐานอาชีพของต่างประเทศประกอบด้วยของประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน และประเทศอื่น ๆ
 - การกำหนดและรับรองความรู้ ความสามารถ หรือสมรรถนะของบุคคล ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสาขาอาชีพโลจิสติกส์ที่จัดทำมาตรฐานอาชีพ ทั้งของไทยและสากลที่ใช้ในประเทศไทย
 - บทบาทอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งกฎหมาย นโยบายหรือแผนงาน ที่เกี่ยวข้องกับการทำมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพในสาขาอาชีพโลจิสติกส์

- ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสาขาโลจิสติกส์ ประกอบด้วย บทบาทหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลอุตสาหกรรม ข้อมูลของผู้อยู่ในสาขาอาชีพโลจิสติกส์ที่มีผู้ได้เคยศึกษาไว้แล้ว

2. ขั้นตอนจัดทำมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพประชุมร่วมระหว่างคณะทำงานกับนักวิจัย จัดทำร่างแผนภาพหน้าที่งาน

- ความมุ่งหมายหลัก (Key purpose) หมายความว่า ขอบข่ายโดยรวมของงาน ในระดับอาชีพเป็นคำบรรยายธรรมชาติ และคุณลักษณะของอาชีพที่แตกต่างจากอาชีพอื่น

- บทบาทหลัก (Key role) หมายความว่า ขอบข่ายงานแต่ละด้านในกลุ่มอาชีพ เพื่อให้บรรลุมุ่งหมายหลักของอาชีพ

- หน้าที่หลัก (Key function) หมายความว่า ขอบข่ายความรับผิดชอบของกลุ่มงาน เฉพาะในกลุ่มอาชีพที่คาดหวังว่าบุคคลสามารถทำได้เพื่อให้บรรลุบทบาทหลัก

- หน่วยสมรรถนะ (Unit of competency) หมายความว่า ขอบข่ายของงานเฉพาะที่มีจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุด สามารถกระทำได้โดยลำพังโดยบุคคลหรือกลุ่มคนในอาชีพกลุ่มอาชีพ

- สมรรถนะย่อย (Element of competency) หมายความว่า องค์ประกอบของหน่วยสมรรถนะ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแผนยุทธศาสตร์, 2564)

3. ออกแบบและจัดทำเครื่องมือประเมิน

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล 2 ประเภท คือ การศึกษาค้นคว้าเอกสาร (Documentary study) การเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) นอกจากนั้นผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ (Informal interview) โดยกลุ่มตัวอย่างคือจากผู้ประกอบอาชีพจัดส่งเอกสารและพัสดุด่วน และสมาคมที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพการส่งออกและนำเข้าในประเทศไทย เพื่อจัดทำเครื่องมือประเมินทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ (นิวัฒน์ วิจิตรกุลสวัสดิ, 2561) โดยใช้วิธีการทดสอบเครื่องมือประเมินจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพนักงานที่อยู่ในอาชีพโลจิสติกส์ สายงานจัดการส่งออก และนำเข้าสินค้าถ่ายลำผ่านแดน สินค้าควบคุม การส่งออกและนำเข้า และสายงานบริหารงานส่งออกและนำเข้า โดยประเมินความรู้จากชุดข้อสอบ ประเมินทักษะด้วยชุดสาธิต และจากแฟ้มประวัติการปฏิบัติงาน และทำกระบวนการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ สรุปผลการจัดทำกระบวนการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเห็นชอบ

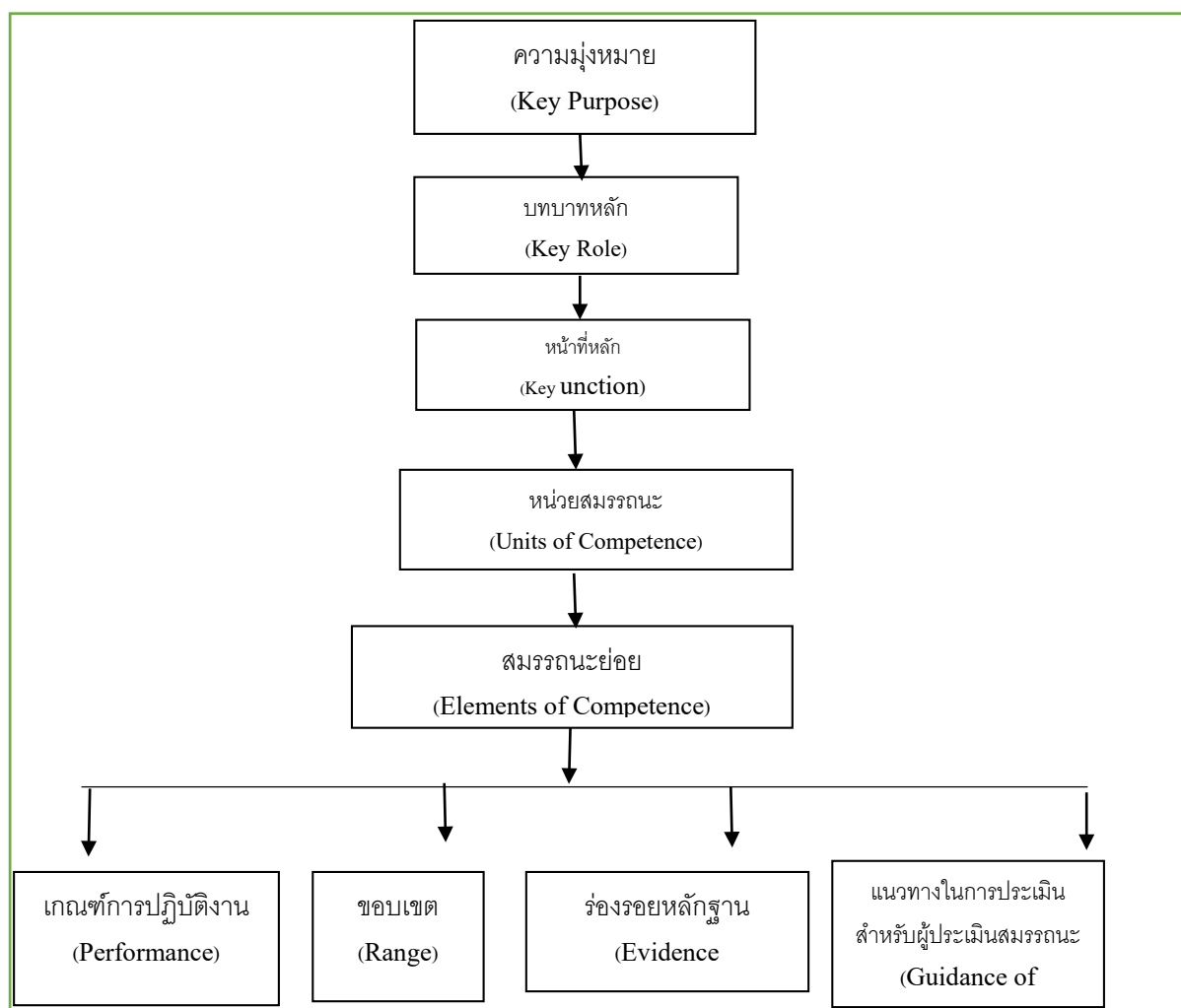
4. ประเมิน สรุปผลจัดทำระบบการรับรอง

ประเมินการจัดทำกระบวนการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ สรุปผลการจัดทำกระบวนการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเห็นชอบ

5. สรุปผลการดำเนินงานและประชาสัมพันธ์

สรุปผลการดำเนินงานโครงการ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับมาตรฐานอาชีพ และคุณวุฒิวิชาชีพโลจิสติกส์ผ่านสื่อต่าง ๆ นำเสนอกระบวนการในการดำเนินการวิจัย อธิบายลักษณะของนวัตกรรมที่นำมาใช้ในการวิจัย อธิบายขั้นตอน และรายละเอียดการสร้าง และพัฒนานวัตกรรม อธิบายวิธีการหาคุณภาพก่อนนำนวัตกรรมไปใช้จริง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ที่มา: สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติ

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนามาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพสาขาโลจิสติกส์ สายงานงานจัดการส่งออกเอกสาร และพัสดุต้นในประเทศและระหว่างประเทศ ประกอบด้วย

งานจัดการส่งออกเอกสารและพัสดุต้น มี 5 หน้าที่หลัก ประกอบด้วย

1. ขอบเขตความรับผิดชอบงาน หน่วยสมรรถนะย่อย (Unit of competency) ประกอบด้วย 12 หน่วยสมรรถนะ

- 1.1 คัดแยกเอกสารและพัสดุต้นจากต่างประเทศ
- 1.2 ตรวจสอบชื่อที่อยู่ของผู้รับเอกสารและพัสดุต้นจากต่างประเทศ
- 1.3 จัดเก็บเอกสารและพัสดุต้นต่างประเทศเพื่อรอจัดส่งให้กับลูกค้า
- 1.4 ดำเนินการเกี่ยวกับเอกสารจัดส่งเอกสารและพัสดุต้นจากต่างประเทศให้กับลูกค้า
- 1.5 ตรวจสอบเอกสารและพัสดุต้นจากลูกค้าเพื่อจัดส่งไปต่างประเทศ
- 1.6 คัดแยกเอกสารและพัสดุต้นจากลูกค้าเพื่อจัดส่งไปต่างประเทศ

- 1.7 จัดเก็บเอกสารและพัสดุต้นจากลูกค้าเพื่อจัดส่งไปต่างประเทศ
- 1.8 ติดต่อประสานงานกับผู้รับเอกสารและพัสดุต้นจากต่างประเทศ
- 1.9 เตรียมการจัดส่งเอกสารและพัสดุต้นจากต่างประเทศให้กับลูกค้า
- 1.10 ติดต่อประสานงานกับลูกค้าเพื่อรับเอกสารและพัสดุต้นจากลูกค้าไปต่างประเทศ
- 1.11 เตรียมเอกสารสำหรับการจัดส่งเอกสารและพัสดุต้นจากลูกค้าไปยังต่างประเทศ
- 1.12 จัดส่งเอกสารและพัสดุต้นจากลูกค้าไปต่างประเทศ

สายงานจัดการส่งออกเอกสารและพัสดุต้น สามารถแบ่งระดับคุณวุฒิวิชาชีพออกได้เป็น 1 ระดับ คือ คุณวุฒิวิชาชีพ ชั้น 3 อาชีพ อาชีพผู้ปฏิบัติการจัดส่งเอกสารและพัสดุต้นระหว่างประเทศ

งานจัดการนำเข้าเอกสารและพัสดุต้น มี 4 หน้าที่หลัก ประกอบด้วย

1. คัดแยกพัสดุต้นภายในประเทศ
2. ติดต่อประสานงานกับลูกค้าในการจัดส่งสิ่งของต้นภายในประเทศ
3. จัดยานพาหนะเพื่อจัดส่งพัสดุต้นในประเทศให้กับต้นสังกัด
4. นำส่งพัสดุต้นภายในประเทศให้กับผู้รับ

ขอบเขตความรับผิดชอบงาน หน่วยสมรรถนะย่อย (Unit of competency) ประกอบด้วย 10 หน่วยสมรรถนะ

1. คัดแยกพัสดุต้นภายในประเทศ
2. รับมอบพัสดุต้นให้กับศูนย์กระจายสินค้า
3. ส่งมอบเอกสาร สินค้า และเงินให้กับต้นสังกัด
4. ติดต่อประสานงานกับลูกค้าในการจัดส่งสิ่งของต้นภายในประเทศ
5. คัดแยกสิ่งของต้นภายในประเทศ
6. รับมอบสิ่งของต้นให้กับศูนย์กระจายสินค้า
7. ส่งมอบเอกสาร สินค้า และเงินให้กับต้นสังกัด
8. ปล่อยยานพาหนะเพื่อจัดส่งพัสดุต้นในประเทศให้กับต้นสังกัด
9. ปล่อยยานพาหนะเพื่อจัดส่งพัสดุต้นในประเทศให้กับต้นสังกัด
10. ปิดรายการเอกสารส่งมอบสิ่งของต้นภายในประเทศ

สายงานงานจัดการส่งออกเอกสารและพัสดุต้น สามารถแบ่งระดับคุณวุฒิวิชาชีพออกได้เป็น 1 ระดับ คือ คุณวุฒิวิชาชีพ ชั้น 4 อาชีพผู้ปฏิบัติการจัดส่งเอกสารและพัสดุต้นระหว่างประเทศ

บริหารส่งออกนำเข้าเอกสารและสิ่งของต้น สามารถจำแนกสมรรถนะด้านหน้าที่หลัก (Key function) มี 4 หน้าที่หลัก ประกอบด้วย

1. บริหารงานบุคคลเพื่อการส่งออกและนำเข้า
2. บริหารงานกระบวนการปฏิบัติงานการส่งออก
3. บริหารงานระบบคุณภาพสำหรับการส่งออกและนำเข้า
4. บริหารระบบเชื่อมโยงและพัฒนาระบบอิเล็กทรอนิกส์ และมีขอบเขตความรับผิดชอบ

งานหน่วยสมรรถนะย่อย (Unit of competency) 10 หน่วยสมรรถนะ ประกอบด้วย

1. บริหารวางแผนบุคลากรทางด้านการส่งออกและนำเข้า
2. บริหารพัฒนาบุคลากร
3. บริหารกระบวนการปฏิบัติงานของผู้ประกอบการส่งออกและนำเข้า
4. จัดการความปลอดภัยในการปฏิบัติงานส่งออกและนำเข้า

5. จัดการตามประมวลระเบียบการปฏิบัติงานด้านการส่งออกและนำเข้า
6. ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
7. วางแผนงานระบบการบริหารงานคุณภาพ
8. ดำเนินการบริหารงานตามระบบคุณภาพ
9. บริหารงานด้านเอกสารสารสนเทศ
10. บริหารด้านเทคโนโลยี

สายงานบริหารงานส่งออกและนำเข้าสินค้าสามารถแบ่งระดับคุณวุฒิวิชาชีพออกเป็น 2 ระดับ คือ คุณวุฒิวิชาชีพ ชั้น 4 และ ชั้น 5 อาชีพผู้บริหารงานส่งออกและนำเข้า

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

1. กระบวนการพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการอาชีพจัดส่งเอกสารและสิ่งของด้วยตนเองในประเทศและระหว่างประเทศของธุรกิจจัดส่งพัสดุในยุคดิจิทัล สายงานงานจัดการส่งออกเอกสารและพัสดุด่วนในประเทศและระหว่างประเทศ เป็นรูปแบบการพัฒนาและสร้างสมรรถนะให้กับผู้ปฏิบัติงานในอาชีพการจัดการส่งออกและนำเข้าเอกสารและพัสดุด่วนมีศักยภาพเพิ่มขึ้น สามารถปฏิบัติหน้าที่และตอบสนองการให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถแข่งขันในยุคที่ต้องการการตอบสนองที่รวดเร็วโดยการนำเทคโนโลยีและระบบดิจิทัลเข้ามาใช้ในการให้บริการ ซึ่งจากผลการวิจัย สามารถสรุปสมรรถนะจำแนกตามสมรรถนะด้านหน้าที่หลัก (Key function) และขอบเขตความรับผิดชอบตามหน้าที่ (Unit of competency) ดังนี้

งานจัดการส่งออกเอกสารและพัสดุด่วน มีหน้าที่หลัก (Key function) 5 ด้านคือ จัดการเอกสารและสิ่งของด้วยตนเองต่างประเทศ จัดการขนส่งเอกสารและสิ่งของด้วยตนเองต่างประเทศ จัดการส่งออกเอกสารและสิ่งของด้วยตนเองต่างประเทศ จัดการส่งออกเอกสารและสิ่งของด้วยตนเองต่างประเทศ ติดต่อประสานงานกับลูกค้าเพื่อรับเอกสารและพัสดุด่วนจากลูกค้าไปต่างประเทศ

ขอบเขตความรับผิดชอบตามหน้าที่ (Unit of competency) หน่วยสมรรถนะย่อยประกอบด้วย 12 หน่วยสมรรถนะ คือ คัดแยกเอกสารและพัสดุด่วนจากต่างประเทศ ตรวจสอบชื่อที่อยู่ของผู้รับเอกสารและพัสดุด่วนจากต่างประเทศ จัดเก็บเอกสารและพัสดุด่วนต่างประเทศเพื่อรอจัดส่งให้กับลูกค้า ดำเนินการเกี่ยวกับเอกสารจัดส่งเอกสารและพัสดุด่วนจากต่างประเทศให้กับลูกค้า ตรวจสอบเอกสารและพัสดุด่วนจากลูกค้าเพื่อจัดส่งไปต่างประเทศ คัดแยกเอกสารและพัสดุด่วนจากลูกค้าเพื่อจัดส่งไปต่างประเทศ จัดเก็บเอกสารและพัสดุด่วนจากลูกค้าเพื่อจัดส่งไปต่างประเทศ ติดต่อประสานงานกับผู้รับเอกสารและพัสดุด่วนจากต่างประเทศ เตรียมการจัดส่งเอกสารและพัสดุด่วนจากต่างประเทศให้กับลูกค้าติดต่อประสานงานกับลูกค้าเพื่อรับเอกสารและพัสดุด่วนจากลูกค้าไปต่างประเทศ เตรียมเอกสารสำหรับการจัดส่งเอกสารและพัสดุด่วนจากลูกค้าไปยังต่างประเทศจัดส่งเอกสารและพัสดุด่วนจากลูกค้าไปต่างประเทศ โดยกำหนดระดับคุณวุฒิวิชาชีพ 1 ระดับ คือ มีความเชี่ยวชาญในอาชีพอย่างน้อย 3 ปี ในสายงานจัดการส่งออกเอกสารและพัสดุด่วน

ดังนั้นสรุปคุณลักษณะของผู้ปฏิบัติงาน (Characteristic outcome) เกี่ยวกับสาขาสายงานจัดการส่งออกเอกสารและพัสดุด่วน ต้องมีคุณลักษณะดังนี้ทักษะด้านการสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ สามารถประสานงานกับกลุ่มหรือหมู่คณะกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน สามารถแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานที่พบประจำได้และสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงาน

2. กระบวนการพัฒนามาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาโลจิสติกส์ สายงานจัดการนำเข้าเอกสารและพัสดุด่วน สามารถจำแนกสมรรถนะด้านหน้าที่หลัก (Key function) และขอบเขตความรับผิดชอบตามหน้าที่ (Unit of Competency) ดังนี้

สายงานจัดการนำเข้าเอกสารและพัสดุภัณฑ์ มีหน้าที่หลัก (Key function) มี 4 หน้าที่หลัก ประกอบด้วย การคัดแยกพัสดุภัณฑ์ภายในประเทศ การติดต่อประสานงานกับลูกค้าในการจัดส่งสิ่งของตัวนภายในประเทศ การจัดยานพาหนะเพื่อจัดส่งพัสดุภัณฑ์ในประเทศให้กับต้นสังกัด การนำส่งพัสดุภัณฑ์ภายในประเทศให้กับผู้รับ และมีขอบเขตความรับผิดชอบตามหน้าที่ (Unit of competency) หน่วยสมรรถนะย่อยประกอบด้วย คัดแยกพัสดุภัณฑ์ภายในประเทศ รับมอบพัสดุภัณฑ์ให้กับศูนย์กระจายสินค้า ส่งมอบเอกสารสินค้าและเงินให้กับต้นสังกัด ติดต่อประสานงานกับลูกค้าในการจัดส่งสิ่งของตัวนภายในประเทศ คัดแยกสิ่งของตัวนภายในประเทศ รับมอบสิ่งของตัวนให้กับศูนย์นำเข้าต้องมีคุณลักษณะดังนี้ มีความรู้ทางด้านการเทียบข้อบังคับเกี่ยวกับสินค้าควบคุมการส่งออกและนำเข้า สามารถประสานงานกับผู้ส่งออกและผู้นำสินค้าควบคุม สามารถแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานที่พบประจำได้และสามารถสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ สามารถใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน

3. กระบวนการพัฒนามาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาโลจิสติกส์ สายงานจัดการบริหารงานส่งออกและนำเข้าเอกสารและพัสดุภัณฑ์ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมและสากล เป็นรูปแบบการสร้างสมรรถนะผู้ปฏิบัติงานในอาชีพบริหารงานส่งออกและนำเข้า มีหน้าที่หลัก (Key function) 4 ด้านคือ บริหารบุคลากรเพื่อการส่งออกและนำเข้าสินค้า บริหารกระบวนการปฏิบัติงานการส่งออกและนำเข้าสินค้า บริหารงานระบบคุณภาพสำหรับการส่งออกและนำเข้าสินค้า และบริหารระบบเชื่อมโยงและพัฒนาระบบอิเล็กทรอนิกส์ และมีหน่วยสมรรถนะทั้งหมดในมาตรฐานอาชีพนี้คือ บริหารวางแผนบุคลากรทางด้านการส่งออกและนำเข้า บริหารพัฒนาบุคลากร บริหารกระบวนการปฏิบัติงานของผู้ประกอบการ การจัดการด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงานส่งออกและนำเข้า จัดการตามข้อกำหนดด้านการส่งออกและนำเข้า ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง วางแผนงานระบบการบริหารงานคุณภาพ ดำเนินการบริหารตามระบบคุณภาพ บริหารด้านเอกสารสารสนเทศ บริหารด้านเทคโนโลยี โดยกำหนดระดับคุณวุฒิวิชาชีพ 2 ระดับ คือ ผู้บริหารงานส่งออกและนำเข้าสินค้า ระดับ 5 มีความเชี่ยวชาญในอาชีพอย่างน้อย 7 ปี ตำแหน่งผู้บริหารงานส่งออกและนำเข้าสินค้า ชั้น 6 มีความเชี่ยวชาญในอาชีพอย่างน้อย 9 ปี

กระจายสินค้า ส่งมอบเอกสาร สินค้าและเงินให้กับต้นสังกัด ปล่อยานพาหนะเพื่อจัดส่งพัสดุภัณฑ์ในประเทศให้กับต้นสังกัด ปล่อยานพาหนะเพื่อจัดส่งพัสดุภัณฑ์ในประเทศให้กับต้นสังกัด ปีตรายการเอกสารส่งมอบสิ่งของตัวนภายในประเทศ

สายงานงานจัดการส่งออกเอกสารและพัสดุภัณฑ์ สามารถแบ่งระดับคุณวุฒิวิชาชีพออกได้เป็น 1 ระดับ คือ คุณวุฒิวิชาชีพ ชั้น 4 อาชีพผู้ปฏิบัติการจัดส่งเอกสารและพัสดุภัณฑ์ระหว่างประเทศ มีความเชี่ยวชาญในอาชีพอย่างน้อย 3 ปี ผู้ปฏิบัติงานจัดส่งเอกสารและพัสดุภัณฑ์ระหว่างประเทศ ระดับ 4 ความเชี่ยวชาญ ในอาชีพอย่างน้อย 5 ปี

ดังนั้นสรุปคุณลักษณะของผู้ปฏิบัติงาน (Characteristic outcome) เกี่ยวกับสาขาการจัดการสินค้าควบคุมการส่งออกและนำเข้า ในสาขาอาชีพผู้ปฏิบัติงานสินค้าควบคุมการส่งออก ดังนั้นสรุปคุณลักษณะของผู้ปฏิบัติงาน (Characteristic outcome) เกี่ยวกับสาขาการบริหารงานส่งออกและนำเข้าสินค้า ในสาขาอาชีพผู้บริหารงานส่งออกและนำเข้าสินค้าเข้าต้องมีคุณลักษณะดังนี้ มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ วิเคราะห์และกำหนดนโยบายขององค์กร วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์เพื่อแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนและเหตุการณ์เฉพาะหน้าได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เป็นต้น

4. จากการระดมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้ประเมินผลการดำเนินงานการพัฒนาการจัดทำมาตรฐานอาชีพมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาโลจิสติกส์ สายงานจัดการส่งออกและนำเข้าเอกสารและพัสดุภัณฑ์และบริหารงานส่งออกและนำเข้าเอกสารและพัสดุภัณฑ์ ในยุคดิจิทัลเข้าสู่สากล มีความ

พึงพอใจต่อการพัฒนาการกำหนดมาตรฐานของสมรรถนะในแต่ละระดับของคุณวุฒิวิชาชีพของแต่ละสาขาอาชีพที่ต่างประเทศ มีบุคลากรที่เกี่ยวข้องที่อยู่ในอาชีพนี้ ได้แก่ ผู้จัดการฝ่ายส่งออกและนำเข้า ผู้บริหารฝ่ายส่งออกและนำเข้า ผู้ประกอบการรับอนุญาต (AEO) (วัชร วรรณารวี และ ภูมิพัฒน์ มิ่งมาลัยรักษ์, 2562)

5. การพัฒนาการจัดทำมาตรฐานอาชีพมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาโลจิสติกส์ สายงานจัดการส่งออกและนำเข้าเอกสาร พัสดุต้น บริหารงานส่งออก และนำเข้าเอกสารและพัสดุต้น ในยุคดิจิทัลเข้าสู่สากลทุกสายงานและทุกระดับขั้นผู้ปฏิบัติงานต้องมีความรู้และทักษะทางด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการทำงานเช่น ความรู้ทางด้านการใช้ Applications การบันทึกข้อมูลลูกค้า ข้อมูลการกำหนดเส้นทางในการจัดส่ง ข้อมูลการจัดเก็บสินค้า เป็นต้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในยุคดิจิทัลและทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่อไป

นอกจากนั้นการพัฒนาระบบคุณวุฒิวิชาชีพสาขาโลจิสติกส์ ในสายงานจัดการส่งออกและนำเข้าเอกสารและพัสดุต้น บริหารงานส่งออก นำเข้าเอกสาร และพัสดุต้น ในยุคดิจิทัลเข้าสู่สากลยังสามารถเป็นมาตรฐานด้านคุณวุฒิวิชาชีพเพื่อนำไปนำไปประยุกต์ใช้กับการจัดทำหลักสูตรในสถานศึกษาทั้งสายอาชีวศึกษาและในมหาวิทยาลัยที่เปิดหลักสูตรโลจิสติกส์เพื่อพิจารณารายวิชาที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการในการนำไปปฏิบัติงานได้จริงในการการผลิตบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยและสถานประกอบการให้เป็นในทิศทางเดียวกัน ให้ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการทั้งทางด้านความรู้ ทักษะที่เชี่ยวชาญและมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพที่เกี่ยวข้องกับการธุรกิจ ส่งออก-นำเข้าสินค้า ธุรกิจการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ และธุรกิจภาคบริการทางด้านโลจิสติกส์ ซึ่งทำให้บัณฑิตสามารถเข้าปฏิบัติงานตามสมรรถนะที่ตนมีในระดับต่าง ๆ อย่างเหมาะสม และสามารถพัฒนาสมรรถนะในอาชีพที่ปฏิบัติอยู่อย่างมีขอบเขตที่ชัดเจน นอกจากนี้ยังสามารถนำไปเชื่อมการโยงกับระบบสหกิจศึกษาในมหาวิทยาลัย ที่นักศึกษาต้องไปปฏิบัติงานสหกิจศึกษาในสถานประกอบการตามมาตรฐานอาชีพที่มีสมรรถนะที่ได้กำหนดไว้ และสามารถเป็นเครื่องมือในการประเมินผลการปฏิบัติงานสหกิจของนักศึกษา มีสมรรถนะในแต่ละด้านเป็นอย่างไร เพื่อประเมินสมรรถนะของนักศึกษาฝึกสหกิจศึกษาอยู่ในระดับใด ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์ในด้านการกำหนดค่าตอบแทนต่อไป

สอดคล้องกับความรู้ ทักษะ และความเชี่ยวชาญ ซึ่งจะเป็นผลต่อการพัฒนางานทางด้านการบริหารจัดการส่งออกและนำเข้าเอกสาร พัสดุต้นในประเทศและต่างประเทศให้มีสมรรถนะที่เป็นมาตรฐานในสาขาโลจิสติกส์ เพื่อนำไปพัฒนาบุคลากรที่อยู่ในอาชีพต่าง ๆ ได้แก่ ผู้จัดทำเอกสารการส่งออกและนำเข้าเอกสาร พัสดุต้นในประเทศและต่างประเทศ เจ้าหน้าที่พิธีการศุลกากร พนักงานบันทึกการเอกสารและพัสดุต้นในประเทศและต่างประเทศ เป็นต้น สำหรับอาชีพผู้ปฏิบัติงานงานควบคุมการส่งออกและนำเข้า มีบุคลากรที่อยู่ในอาชีพต่าง ๆ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ส่งออกและนำเข้าเอกสาร พัสดุต้นในประเทศและต่างประเทศ สำหรับสายงานบริหารงานส่งออกและนำเข้าเอกสาร พัสดุต้นในประเทศ และสำหรับในกลุ่มธุรกิจต่าง ๆ ในประเทศไทยที่ดำเนินกิจการทางด้านโลจิสติกส์ ในสายงานต่าง ๆ ประกอบด้วยกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้ (1) กลุ่มการขนส่งสินค้า มีสัดส่วน ร้อยละ 54 (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2563) กลุ่มที่ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับคลังสินค้าและกระจายสินค้า มีสัดส่วนร้อยละ 24 (3) กลุ่มที่เกี่ยวข้องกับงานตัวแทนออกของและตัวแทนให้บริการทั่วไป มีสัดส่วน ร้อยละ 19 (4) กลุ่มที่เกี่ยวข้องกับที่ปรึกษาและบริการ มีสัดส่วน ร้อยละ 3 ที่ให้ความสำคัญกับการจัดทำมาตรฐานอาชีพเพื่อให้การดำเนินธุรกิจให้มีสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในกลุ่มประเทศ AEC และสอดคล้องกับการดำเนินกิจการที่เป็นสากล กลุ่มธุรกิจต่าง ๆ จึงมีใช้คุณวุฒิวิชาชีพเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการบุคลากรและมีความต้องการบุคลากรที่ในตำแหน่งต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก จึง

จำเป็นต้องมีมาตรฐานด้านสมรรถนะเพื่อประเมินบุคลากรในแต่ละตำแหน่งให้สอดคล้องกับอาชีพที่ต้องปฏิบัติในแต่ละตำแหน่งอย่างมีประสิทธิภาพ (ธิริรี มณีสรี, 2563)

ข้อเสนอแนะ

1. ก่อนดำเนินการรวบรวมเอกสาร ข้อมูลทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลนำมาวิเคราะห์หน้าที่งานได้อย่างครอบคลุม สามารถจำแนกและแยกเป็นหน่วยสมรรถนะที่เหมาะสมและกำหนดขอบเขตของงานได้อย่างครบถ้วน

2. จัดเตรียมบุคลากรที่จะให้องค์ความรู้ ควรสร้างความเข้าใจและการร่วมมือที่ได้ประโยชน์ทั้งสองฝ่าย

3. สร้างความเข้าใจกับสถานประกอบการที่เข้าร่วมเป็นผู้ทดสอบเครื่องมือถึงความสำคัญของการจัดทำมาตรฐานอาชีพต่ออาชีพในปัจจุบันและอนาคต

เอกสารอ้างอิง

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2563). รายงานโลจิสติกส์ของประเทศไทย ประจำปี 2563. สืบค้นจาก https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=11803

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (2563). รายงานฉบับสมบูรณ์เรื่องการเปิดเสรีโลจิสติกส์อาเซียน: โอกาส ผลกระทบและการปรับตัวของผู้ประกอบการไทย. กรุงเทพฯ: กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ ร่วมกับสถาบันนานาชาติเพื่อเอเชียแปซิฟิกศึกษา.

กองยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ สศช. (2564). ภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาสที่สองของปี 2564 และแนวโน้ม. กรุงเทพฯ: สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม.

ธิริรี มณีสรี. (2563). สถานการณ์ความท้าทายของผู้ให้บริการโลจิสติกส์ไทยในยุค. สืบค้นจาก <http://dspace.spu.ac.th/bitstream/123456789/6349/1/TTLAoutlook.pdf>

นิวัรัตน์ วิจิตรกุลสวัสดิ. (2561). กลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์ 4.0 กับการปรับตัวของผู้ประกอบการไทยในยุคอุตสาหกรรม 4.0. *พัฒนาเทคนิคศึกษา*, 30(106). 28-36.

วัชรระ วัชรารวี และ ภูมิพัฒน์ มิ่งมาลัยรักษ์. (2562). การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์ของธุรกิจการค้าข้ามแดนเชียงราย. เชียงราย: มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.

สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ .(องค์การมหาชน) 255.(9 มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ. สืบค้นจาก <https://www.tpqi.go.th/th/qualification>

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564)การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของ) 3 ประเทศไทย ฉบับที่พ.(2564-2560.ศ. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.

สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร. (2560). แผนยุทธศาสตร์กระทรวงคมนาคมเพื่อสนับสนุน การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทย พ.ศ.2556-2560 ของกระทรวงคมนาคม. กรุงเทพฯ: สำนักแผนงานกลุ่มโลจิสติกส์การขนส่ง.